

PESTE JUMĂTATE DE SECOL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ARTISTIC LA TÂRGOVIȘTE

Constantina BOGHICI
Nadia STAN

Abstract:

In October 1957, at Targoviste, The School of Music is established, institution which marked generations of students. The teaching department was an elite one, composed of professionals that studied at top institutions abroad or in the country. Through their activity they grew around them culture and spirituality (in the teachers office the conversation was made in at least 3 foreign languages). The school management, accomplished by people dedicated to education and with a gift for the job of teaching, has contributed to the survival of this institution in the hard years of comunism which disliked culture and its representatives, closing down schools and vocational high schools. The establishment of the high school classes with their three specializations (music, plastic arts, architecture) has marked a historic moment in the evolution of the art institution. Today, The School of Art is a training "laboratory" for future specialists and also a promoting center of art for the children and youth of Dambovita county.

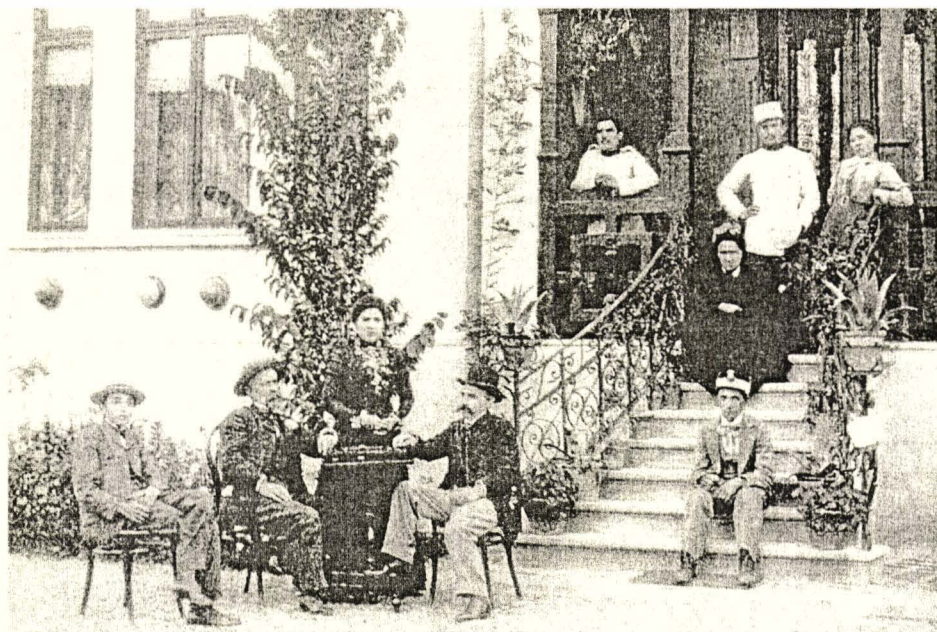
Key words:

artistic teaching, education, culture, educational activities, romanian spirituality.

În urmă cu o jumătate de veac, mai precis în octombrie 1957, se înființează, în vechea capitală a Țării Românești, o instituție de învățământ ce va marca viața spirituală a multor generații de elevi, și anume Școala de Muzică, având drept local clădirea ce găzduiește astăzi Liceul Auto. După numai trei ani va funcționa într-o altă locație, actuala vilă ce a fost donată de moșierul Constantin Carabella Inspectoratului Școlar al Județului Dâmbovița.

Vila C. Carabella

Spațiul insuficient destinat activităților muzicale a necesitat crearea de noi săli de clasă (în număr de două) și o sală de concerte (Sala de Audiții), cu o acustică adecvată activităților specifice, acțiune sprijinită de Consiliul Orașenesc și cu concursul Comitetului de Părinți. În acest spațiu restrâns s-au reunit deopotrivă profesori și elevi pentru a modela și transforma sufletul acelor care au venit să se adape la izvorul vrăjit pe care îl oferă MUZICA, marcând destinul fiecăruia într-o măsură sau alta.

Existența acestei instituții de învățământ și de cultură n-a fost una ușoară, evoluția socio-politică a societății românești punându-și amprenta asupra dezvoltării instituționale. Dacă în primii ani de la înființare Școala de Muzică a fost o instituție de sine stătătoare, cu o conducere proprie ce a suferit mai multe transformări de-a lungul anilor, datorită politicilor educaționale din perioada comunistă, care puneau mai presus considerentele de anihilare a personalității umane (chiar instituționale), Școala și-a pierdut identitatea, temporar fiind afiliată Școlii Nr. 6, astăzi Școala „Tudor Vladimirescu”.

După 1989 instituția de artă și-a căpătat autonomia, fiind asigurată conducerea de profesori de specialitate până în iunie 2001.

Și structura organizatorică a cunoscut forme diverse de dezvoltare, Școala de Muzică debutând în 1957 cu un învățământ destinat claselor I-VIII numai pentru specialitate¹. Ulterior, clasele I-IV au beneficiat de un învățământ integrat, clasele de cultură generală funcționând la Liceul „Constantin Carabella” și abia ulterior în propria clădire, în două schimburi, până în 1998 când am inaugurat clădirea nouă, modernă. Cu ocazia aceasta aduc mulțumirile și omagiul meu personal Inspectoratului Școlar General din perioada aceea, profesorului Alexandru Dunu – intrat în neființă, care mi-a acordat tot sprijinul și girul dumnealui, lăsându-mi libertatea (în calitate de director și profesor de specialitate) să hotărâsc eu ce este mai bine pentru instituția pe care o conduceam. Astfel că în perioada aceea am făcut transformările ce se impuneau unei instituții vocaționale cu profil de muzică și arte plastice și anume trei laboratoare au

¹ Se impune să facem câteva precizări referitoare la modul de funcționare a învățământului vocațional, care presupune desfășurarea orelor de cultură generală și cel de specialitate pentru învățământul integral, iar cel suplimentar prevede ca elevul să urmeze cursurile de cultură generală la altă școală, iar specialitatea s-o efectueze la Școala de Muzică și Arte plastice.

devenit patru ateliere de artă plastică (specialitatea funcționa într-un subsol), o sală de teorie – solfegii și „amfiteatrul” conceput cu trei sute de locuri și sala de proiecții a necesitat adaptarea la cerințele impuse de specificul activităților instructiv-educative și extracurriculare, astfel că s-a renunțat la destinația prevăzută prin proiect. Cu sprijinul Inspectoratului Școlar Județean Dâmbovița și a Institutului Național de Cercetare în Construcții amfiteatrul a suportat modificări substanțiale precum: îmbunătățirea acusticii care să permită evoluția formațiilor corale, instrumentale, soliștilor să evolueze fără o sonorizare specială, lărgirea scenei pentru a capacita formații muzicale mai mari (cor, orchestră), înlocuirea capitonajului sălii (pânză) cu lemn, obturarea ferestrelor pentru a nu mai pătrunde zgomotul stradal etc. Toate aceste „ajustări” au permis ca aici să aibă loc cele mai importante acte de cultură ale orașului și județului, susținute de elevii Liceului de Muzică, elevi ai altor instituții vocaționale din țară și străinătate, studenții Facultății de Muzică din Târgoviște, Camerata Valahica, Filarmonica Muntenia, instituții fondate sub egida Consiliului Județean Dâmbovița, dirijori și soliști de talie națională și internațională. Astfel, „Amfiteatrul” – denumire preluată conform proiectului – a devenit o sală „invidiată” și dorită de cei toți care au evoluat pe această scenă, constituind mândria județului nostru.

Acest for de educație și cultură² a avut șansa să aibă conducerea instituției, cadre didactice de o înaltă ținută profesională, morală și culturală care au menținut și dezvoltat instituția și calitatea actului educațional. Întâiul director a fost profesor Olga Savu care a rămas în memoria deopotrivă a elevilor și profesorilor și comunității locale. Și acum îmi amintesc, elevă fiind la această Școală, cum ne-a marcat, punându-și amprenta asupra noastră, a tuturor celor care am cunoscut-o. Nu poți vorbi de Școala de Muzică fără să nu amintești cu evlavie, respect dar și duioșie, de marea profesoară și directoare OLGA SAVU – ctitor de școală și de OAMENI.

I-a urmat la conducere profesorul Soare Constantin, care prin diplomația-i recunoscută unanim, a reușit să mențină funcționarea instituției timp îndelungat, chiar și în perioada când învățământul artistic românesc sucomba sub măsurile aberante ale comunismului, căruia nu-i erau necesare instituții ce „produceau” oameni de cultură și știință sau artiști care în turneele lor în străinătate ar fi făcut vorbire despre situația artistului în societatea românească a acelor vremuri. Noi, foști elevi, absolvenți ai acestei școli, îi mulțumim profesorului Soare Constantin pentru eforturile făcute în vederea păstrării continuității și dezvoltării acestei școli, pentru sprijinul moral, sfaturile părintești date elevilor săi în vederea continuării și perfecționării în domeniul muzical și cultural.

După anul de grație 1989, animați de dorința de schimbare (cu orice preț), colectivul de cadre didactice al școlii a ales, spre a continua activitatea managerială, pe profesor Radu Ionescu – sculptor, pictor, artist polivalent ce a rămas la conducerea instituției numai până în 1990, moment în care ștafeta a fost preluată de profesor Zaharia Dan ce și-a exercitat mandatul până în 1997.

Din martie 1997, prin decizia Inspectoratului Școlar Dâmbovița, a fost numită subsemnata, exercitându-mi mandatul până în iunie 2001. Nu intenționez să trec sub anonim această scurtă perioadă de manageriat deoarece a marcat schimbări majore în viața școlii muzicale dâmbovițene, mânăta de dorința de a face mai mult pentru elevii

² Școala formează personalități umane și muzicale de înaltă marcă; vezi lista selectivă a absolvenților.

târgovișteni și dâmbovițeni, de a demonstra că profesorii de specialitate ai școlii au un potențial uman și profesional cu nimic mai prejos decât cei ai altor instituții similare din țară, că din această școală mică, de tip provincial se poate face o instituție performantă, ai cărei absolvenți să poată concura pe piața muzicală națională și internațională. Eforturile depuse de un grup restrâns de profesori care mi-au îmbrățișat idealurile (Luminița Procopciuc, Briena Costache, Gheorghe Simion, Marian Boghici), de a înființa un liceu de artă la Târgoviște, au fost încununuate prin decizia Ministerului Educației și Cercetării de a da undă verde proiectului și documentației depuse. Astfel că momentul iunie 1997 s-a dovedit a fi unul istoric și a transformat Școala de Muzică și Arte Plastice din Târgoviște, ce a debutat cu două specializări: muzică și arte plastice, iar apoi cu arhitectură. Iată că paleta de preocupări a noului liceu înființat s-a îmbogățit, completând și oferind în același timp noi șanse profesionale tinerelor generații cu aspirații către artă, cultură, spiritualitate românească. Din acest fapt decurge nașterea unor activități cultural-muzicale și artă plastică ce au împlinit setea de cunoaștere și cultură a publicului dâmbovițean.

Din 2001, la conducerea tânărului dar promițătorului Liceu de Artă a venit doamna Gabriela Istrate – profesor de istorie, ce își continuă activitatea și în prezent. Corpul profesoral ce a activat la această instituție de artă a fost unul de înaltă clasă, unii din mentorii acestuia fiind școliiți la instituții superioare de profil în țară și în străinătate: dra A.M. Simionescu, profesor de pian, a urmat cursurile Conservatorului de Muzică din București, iar apoi Conservatorul din Paris, unde a studiat 5 ani pianul cu mari maeștri ai instrumentului, cum ar fi marele pianist Alfred Cortot și maestrul Lasare. Valoarea și potențialul artistic al trei A.M. Simionescu l-au determinat pe Alfred Cortot să scrie două scrisori – una marelui geniu românesc George Enescu și o alta reginei Maria pentru a o sprijini pe A.M. Demetrescu, devenită ulterior Simionescu. Și alți profesori din prima generație de dascăli ai Școlii de Muzică și-au desăvârșit studiile muzicale în străinătate: profesoarele Dănilă Germaine și Ecaterina Popescu. Lipsa de spațiu editorial mă determină să le acord o atenție mai mică decât ar fi meritat următorilor profesori de specialitate (muzică): Trefas Mihai – profesor de violoncel, instrument de suflat; Croitoru Mircea – profesor de vioară, dirijor de orchestră; Zaharescu Mircea – profesor de vioară; Nicolae Stan – instrumente de coarde; George Botez – profesor de vioară și concert maestru la Filarmonicile din Ploiești, Brașov și Holle (Germania); Mihail Teodorescu – profesor de flaut; Ion Popovici – vioară; Valeriu Dumitrescu – teorie-solfegii; Gheorghe Dimancea – teorie-solfegii și dirijor al corului școlii; Constantin Soare – vioară; domnișoara Sotoviceanu – unul din ctitorii școlii; Constantin Perțea, prof. Teorie-solfegiu etc.

Profesorul Constantin Soare povestește cu nostalgie dar și cu mândrie despre atmosfera de o mare elevație spirituală creată în sala profesorală de prima generație de profesori, unde se discutau diferite probleme de viață, cultură, în cel puțin trei limbi de circulație internațională. Acest fapt spune totul despre profesorii ce au cinstit, prin activitatea lor, instituția unde și-au desfășurat activitatea, iradiind în jurul lor cultura și spiritualitatea lor.

Ar fi nedrept să nu amintesc câțiva dintre actualii profesori de muzică ce au avut șansa de a „crește” sub umbra acestor mari dascăli și oameni de cultură: Constantina Boghici, Luminița Procopciuc, Simona Tănase, Mihaela Mățiță Sorin Baroți, Cristina Pinte, Ana Maria Pulbere, Lazăr Soare, Carmen Socaciu, Rodica Tudose, Rodica Berechet, Doina Bădica, Alexandru Stancu, Radu Florin, Radu Ionescu etc.

Orice instituție își probează valoarea prin „produsul finit”, în cazul nostru absolvenții acestei școli, ce au urmat cursuri de specialitate la instituții superioare de profil și care (mulți dintre ei) duc mai departe măiestria pedagogică și arta interpretativă în țară și în străinătate, activând la numeroase organisme cultural-muzicale de prestigiu: Georgescu Ion – concert maestru la Filarmonica din Toulouse (Franța); Nicolae Hortopan – violonist la Filarmonica din Florența (Italia); Marian Tache – concert maestru la Filarmonica din Elveția apoi Belgia; Doina Zazuleac – violonistă (Canada); Radu Albușescu – profesor și violonist (Canada); Martha Popovici – profesor și violonist (Paris); Mihai Șerban – profesor și violonist (Israel); Luminița Constantinescu – redactor muzical Radio; Ion Urziceanu – prim violonist la orchestra Radio; Jean Dumitrescu – orchestra Radio; Dumitru Ionescu și P. Brîndușoiu – Filarmonica Cluj; Mihaela Soare – redactor muzical la Radio România Cultural etc.

Pe lângă faptul că au contribuit la formarea viitorilor muzicieni și specialiști în alte domenii de activitate, cadrele didactice ale Școlii și apoi ale Liceului de Muzică au contribuit nemijlocit la ridicarea și menținerea unui nivel cultural-muzical al concetățenilor orașului Târgoviște și ai județului Dâmbovița. Fie că au activat ei înșiși în formații muzicale apreciate de personalități muzicale de talie națională sau internațională: Corul sindicatului învățământ Dâmbovița, condus de regretatul Valeriu Dumitrescu, orchestrale de elevi și ale profesorilor conduse de nume ca Soare Constantin, Stan Nicolae, Ion Croitoru, Zaharia Dan, Boghici Constantina, corul SC – R. Berechet, P. Baidan – în Pitești, Corala „Pro Muzica” dirijată de regretatul profesor Dimancea Gh. și alte multe formații muzicale și numai lipsa spațiului editorial mă împiedică să nu le amintesc.

Corul Școlii dirijat de prof. Dimancea Gheorghe

Un eveniment deosebit s-a produs în viața artistică a noului liceu înființat și care a făcut cunoscute și în afara granițelor județului performanțele artistice ale elevilor și

profesorilor târgovișteni, ce au muncit și muncesc împreună într-o minunată simbioză artistică, și anume Concursul de Interpretare Instrumentală „W.A. Mozart”, înființat în anul 1997 la Târgoviște, la propunerea profesorului Soare Dan, concurs ce l-am organizat și desfășurat timp de cinci ediții cu finanțare extrabugetară, pe perioada cât am fost la conducerea liceului (1997-2001). Concursul a ajuns la cea de-a IX-a ediție și a intrat și în calendarul activităților Ministerului Educației, câpătând valențe europene.

Formațiile corale ale liceului au participat la olimpiadele naționale de profil, obținând rezultate remarcabile sub conducerea dirijorilor Rodica Berechet (clasele V-VIII), Paul Baidan (clasele IX-XII) și Mariana Luca (ordinea este cronologică).

Orchestra elevilor are un istoric bogat în activități scenice. Îmi amintesc cu nostalgie de perioada anilor 1967-1968, când la partida de violoncel îmi aduceam modestul meu aport (ca elev) la concertele Școlii, sub bagheta dirijorului Ion Stan; mai târziu formația a evoluat sub îndrumarea profesorului C-tin Soare, o mare perioadă de timp.

Performanțele micilor, apoi mai marilor instrumentiști nu au fost de neglijat, ba așa spune că au fost de excepție.

În afara concertelor susținute pe scena liceului, a Teatrului „Tony Bulandra”, a Liceului „Voievodul Mircea”, Centrul Cultural Pucioasa, orchestra Liceului de Muzică a fost implicată în mai multe manifestări muzicale în străinătate: 1997 – schimb cultural cu Liceul de muzica din Jonzac-Franța, 2001 – într-un schimb cultural cu o Școală de Muzică din Vaxjo – Suedia, 2002 – a fost promotorul și protagonistul proiectului transnațional „Cultură fără frontiere”, inițiat de subsemnata, între liceele de muzică din Târgoviște și cel amintit mai sus, iar în 2005 aceeași orchestră de tineret a participat la Festivalul „Eurorchesties” din Charente-Maritime (Franța). Aplauzele cu care a fost răsplătită formația au dat măsura măiestriei artiștilor târgovișteni.

Dotarea cu instrumente muzicale s-a făcut, până la momentul Revoluției, datorită strădaniei Dlui C-tin Soare, care a știut să-și apropie persoanele cheie din instituțiile de stat, potențiale finanțatoare. Povestește și astăzi cum, în preajma încheierii anului financiar, bătea la ușile marilor întreprinderi pentru a obține banii ce nu fuseseră cheltuiți până la momentul respectiv, cumpărând instrumentele de care aveau atâta nevoie elevii școlii. Astfel, cu ajutorul autorităților locale și cu sprijinul financiar al comitetului de părinți a achiziționat mai multe pianе de concert (Lipatti și Becstein), viori, viole, violoncele, contrabași, instrumente de suflat. Insistența și intuiția profesorului Soare C-tin l-a ajutat să găsească instrumente muzicale în cele mai neașteptate locații: satul Băleni – o pianină, într-o magazie din localitatea Băleni a descoperit existența unui fagot, unui violoncel și a unui oboi pe care, bineînțeles, le-a transferat Școlii de Muzică. Nu pot trece cu vederea nici volumele de carte școlară, beletristică, muzicologie, de artă plastică și partituri muzicale cu care profesorul C-tin Soare a îmbogățit fondul de carte ce a luminat generații întregi de tineri elevi (și nu numai).

Dezvoltarea instituțională produsă în 1997, când școala cu clasele I-VIII s-a transformat în liceu cu specializările muzică, arte plastice, arhitectură, a necesitat achiziția de noi instrumente muzicale și de artă plastică necesare formării viitorilor specialiști în domeniu.

Cu sprijinul Inspectoratului Școlar Județean Dâmbovița și cu finanțare de la Ministerul Educației și Cercetării am reușit să cumpăr cele mai performante pianе și pianine Kaway, importate direct din Germania, și anume: trei pianе de concert (doua dintre acestea se găsesc pe scena Amfiteatrului și pe care cânta mari pianiști în concertele Filarmonicii Munteniei) și nouă pianine ce au „mobilat” scenele și sălile de

clasă ale liceului și care constituie și azi mândria școlii. La acestea s-a adăugat achiziția de numeroase viori, viole, violoncele, instrumente de suflat, precum și a numeroase șevalete, capre, mulaje, obiecte necesare desfășurării procesului instructiv-educativ de artă plastică și arhitectură.

Astăzi, în jurul Liceului de Artă din Târgoviște gravitează nenumărate evenimente culturale, muzicale, fie că ne referim la activitatea artistică desfășurată de elevii acestei instituții, fie de foruri culturale locale și naționale care vin să concerteze în noua Sală de Concert a liceului, iar marile personalități ale culturii românești care au fost implicate în viața spirituală a instituției au lăsat impresiile lor în cartea de onoare a școlii.

